

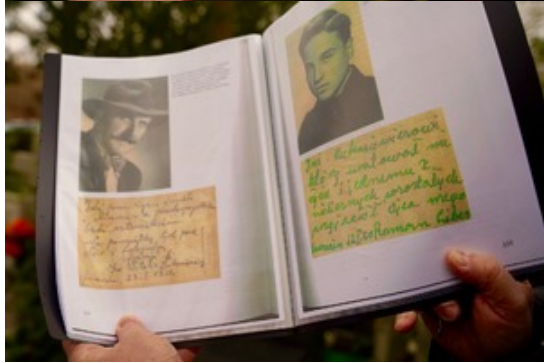
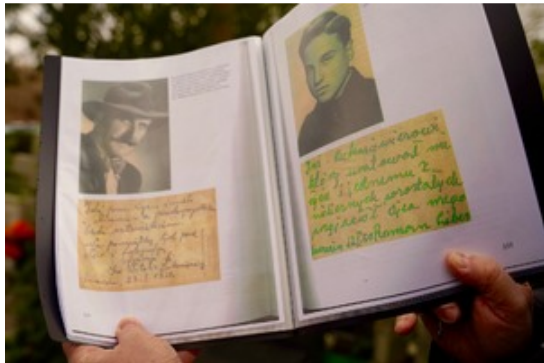
Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/199296,Narodowy-Dzien-Pamieci-Polakow-ratujacych-Zydow-pod-okupacja-niemiecka-Szczecin-.html>
27.04.2024, 19:37

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką - Szczecin, 24 marca 2024 r.

24 marca w całej Polsce obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką, który jest wyrazem hołdu dla tych, którzy w trudnym okresie okupacji niemieckiej, mimo grożącej kary śmierci, zdecydowali się pomóc współobywatelom narodowości żydowskiej. Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie przygotował na ten dzień liczne propozycje, z którymi można się zapoznać na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Dziś na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie oddaliśmy cześć „Sprawiedliwym wśród narodów świata”. O godzinie 10.00 na grobach pochowanych tu „Sprawiedliwych wśród narodów świata” złożyli kwiaty dyrektor szczecińskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Krzysztof Męciński oraz konsul generalny Węgier dr Pál Attila Illés. Odwiedzili groby: Heleny Barcikowskiej oraz jej synów Józefa i Tadeusza Barcikowskiego, Jana Starzyka i Łucji Łukasiewicz.

Dyrektor Krzysztof Męciński przypomniał, że

"wśród 28 tysięcy osób, które otrzymały tytuł „Sprawiedliwego wśród narodów świata”, który nadaje izraelski instytut Yad Vashem, aż 7 tysięcy to Polacy, którzy stanowią jednocześnie najliczniejszą grupę utytułowanych za pomoc Żydom. Tymczasem w Polsce, jako jedynym okupowanym przez Niemcy krajem w czasie II Wojny Światowej, za udzielanie pomocy Żydom groziła kara śmierci".

Konsul generalny Węgier dr Pál Attila Illés przypomniał zaś postaci Henryka Sławika i Józsefa Antalla - Polaka i Węgra, „Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata”. Sławik nazywany "śląskim Schindlerem" został zamordowany w obozie koncentracyjnym Mauthausen-Gusen. József Antall był węgierskim politykiem nazywanym "Ojcem Polaków". Zostali nazwani bohaterami trzech narodów: polskiego, węgierskiego i żydowskiego.

Na tych bohaterach budujemy naszą przyszłość

- powiedział konsul.

24 marca w całej Polsce obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką, który jest wyrazem hołdu dla tych, którzy w trudnym okresie okupacji niemieckiej, mimo grożącej kary śmierci, zdecydowali się pomóc współobywatelom narodowości żydowskiej.

Szczeciński oddział IPN obchody tego dnia rozpoczął już 20 marca w Zespole Szkół nr 4 im. Armii Krajowej. Pracownicy OBEN przeprowadzili warsztaty dla młodzieży dotyczące zaangażowania Polaków w dzieło pomocy ludności żydowskiej.

Formy pomocy były zróżnicowane, począwszy od udzielenia jednorazowego wsparcia przez dostarczanie żywności do gett, wyrabianie fałszywych dokumentów, udzielanie noclegu i zapewnianie wyżywienia, na stałym zaangażowaniu w ukrywanie skończywszy.

Z zestawień statystycznych opublikowanych przez Instytut Yad Vashem wynika, że tytułem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” uhonorowano ponad 28 tys. osób, z których 7 232 to Polacy.

Na stronie Oddziału IPN w Szczecinie można zapoznać się z życiorysami wybranymi Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, którzy po wojnie zamieszkali na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego. W toku poszukiwań udało się sporządzić listę ponad 50 osób, zachodniopomorskich Sprawiedliwych: Ryszard Degórski, Maria Królikowska, Jan i Józefa Wierzbiccy, Władysław Szwed, Jadwiga Kaczmarek, Jan Starzyk, Maria i Jan Kraśny, Antoni Żal, Helena Barcikowska, Tadeusz Słowik, Jadwiga Sawko, Remigiusz Węgrzynowicz, Kazimierz Kuchmistrz, Leontyna Leśniewicz, Jadwiga Świerczyńska, Piotr Stankiewicz, Albert i Janina Słodzińscy, Olga Zawadzka, Antoni Czarnecki, Józefa Czekaj, Eugenia Bednarz, Tadeusz Ludwiczak, Maria Ostrowska, Eugeniusz Ziobrowski, Zuzanna Warchoń, Leokadia Choińska, Leokadia Gaweł, Jan Płotkowski, Stanisław Kurek, Franciszka Rokosz, Rozalia Dulnikiewicz, Franciszek Balul, Katarzyna i Franciszek Kulczyccy, Rudolf Kuczyński, Józefa Dziewierska, Ludwika Piasecka, Jan Hondra, Jan Kozak, Wiesław Sokołowski, Zofia Hołub, Maria Karpiuk, Joanna i Stanisław Drozd, Gabryel Szczebuński, Maria Sankowska, Witalis i Łucja Łukasiewicz, Maria i Andrzej Tkacz, Katarzyna Moroz, Leokadia i Edmund

Krajewscy, Leonarda Paszkudzka.

[Zachodniopomorscy Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata - Aktualności - Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin \(ipn.gov.pl\)](http://ipn.gov.pl)

Specjalnie na ten dzień przygotowany został krótki spot informacyjny o skali holocaustu, zaangażowaniu Polaków w dzieło pomocy ludności żydowskiej na tle innych narodowości oraz Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, którzy po wojnie zamieszkali na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego.

Telebim przy pl. Żołnierza, jest miejscem, na którym szczecinianie od dziś mogą poznać skalę zaangażowania Polaków w dzieło pomocy ludności żydowskiej.

Przygotowana została także krótka infografika, zawierająca najważniejsze informacje o Polakach Ratujących Żydów.

W kilkunastu placówkach kulturalnych i oświatowych ekspozowana jest wystawa „Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej”, m. in. w Miejskiej Bibliotece Publicznej ProMedia.

W Książnicy Pomorskiej ekspozowana jest wystawa „Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”.

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką ustanowiony w rocznicę zamordowania w czasie II Wojny Światowej przez Niemców błogosławionej rodziny Ulmów, którzy ukrywali Żydów w swoim domu. 24 marca 1944 r. życie stracili Józef Ulma, jego ciężarna żona Wiktora, ich szóstka dzieci, a także ośmioro ukrywanych przez polską rodzinę Żydów z rodzin Didnerów, Grünfeldów i Goldmanów.

Dzień ten ustanowiono - jak zapisano w treści ustawy - „w hołdzie Obywatelom Polskim - bohaterom, którzy w akcie heroicznej odwagi, niebywałego męstwa, współczucia i solidarności międzyludzkiej, wierni najwyższym wartościom etycznym, nakazom chrześcijańskiego miłosierdzia oraz etosowi suwerennej Rzeczypospolitej Polskiej, ratowali swoich żydowskich bliźnich od Zagłady zaplanowanej i realizowanej przez niemieckich okupantów”.

Święto jest wyrazem czci dla wszystkich Polaków, którzy, okazując miłosierdzie i współczucie, pomagali Żydom systematycznie mordowanym przez niemieckich oprawców. Różnie motywowali swe czyny - miłością bliźniego, nauką Kościoła, obywatelskim obowiązkiem czy zwykłą ludzką przyzwoitością. Niezależnie od tego każdy przejaw pomocy świadczonej ukrywającym się Żydom był wyrazem największego heroizmu, zważywszy na grożącą za to karę śmierci, ustanowioną przez Niemców na terenie okupowanej przez nich Polski.

Pomoc, udzielana mimo codziennej trwogi okupacyjnego terroru, miała charakter zarówno indywidualny, jak i instytucjonalny - przykładem tej drugiej była działalność Rady Pomocy

Żydom „Żegota”, tajnej organizacji afiliowanej przy polskich władzach.

Polacy ratujący Żydów to nie tylko ponad 7 tys. znanych z imienia i nazwiska bohaterów, upamiętnionych przez izraelski Instytut Yad Vashem. To również tysiące rodaków, którzy pozostali anonimowi bądź nie otrzymali tego odznaczenia. Dziś, po dekadach, nie sposób ustalić ich personaliów.